StudentBounty.com

DIRETTORAT GĦAL KWALITÀ U STANDARDS FL-EDUKAZZJONI
Dipartiment tal-Kurrikulu u *eLearning*
Taqsima tal-Assessjar Edukattiv
Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Sekondarji 2010

IT-TIELET SENA **STORJA (ĠENERALI)** **ĦIN: Siegħa u nofs**

Isem: ______________________________________ **Klassi:** _______________

1.1. Sors A juri l-penisola ewlenija ta' bejn iż-żewġ portijiet prinċipali tal-Gżejjer Maltin. Kompli t-tabella. L-ewwel waħda mogħtija bħala eżempju.

A	*Berġa*	*ta' Kastilja*
B	Subborg	
Ċ	Fortizza	
D	Sptar	
E	Palazz	
F	Knisja Konventwali	
G	Kenn għad-dgħajjes	
Ġ	Fortizza	

(7 x 1 = 7)

1.2 X'tinnota dwar:

(i) id-difiża tal-Belt Valletta: ______________________________ (1)

(ii) it-tqassim tat-toroq: ______________________________ (1)

(iii) il-pożizzjoni tal-Fortizza Ċ: ______________________________

______________________________ (1)

(Total 10 marki)

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

2. Wieġeb dawn dwar il-bini u l-iżvilupp tal-Belt Valletta fi żmien il-Kavallieri.

2.1 Qiegħed dawn il-ġrajjiet wara xulxin. Agħmel dan billi tagħmel sing taħt is-sekwenza t-tajba.

1	Issir iċ-ċerimonja tat-tqiegħid tal-ewwel ġebla tal-Belt il-Ġdida.
2	Ġlormu Cassar ikompli x-xogħol wara li Laparelli telaq minn Malta.
3	Francesco Laparelli jħejji l-pjanti tal-Belt il-Ġdida.
4	Jispiċċa l-Assedju l-Kbir tal-1565.
5	Il-Gran Mastru del Monte ħa l-Kavallieri jgħixu fit-tined sakemm tlestiet il-Belt Valletta.
6	Jitwassal l-ilma fil-Belt Valletta bit-tlestija tal-akwidott ta' Wignacourt.

Agħżel waħda minn dawn:
(i) **4,2,5,1,6,3**
(ii) **1,3,5,4,2,6**
(iii) **6,5,2,3,1,4**
(iv) **3,4,2,1,5,6**
(v) **6,3,1,3,2,4** (3)

2.2 Liema **tnejn** minn dawn għandhom rabta mal-Belt Valletta fi żmien il-Kavallieri:
(*il-festa tal-Imnarja, l-arazzi tal-Gran Mastru Perellos, is-Sacra Infermeria, il-Lazzarett, il-Qorti tal-Inkwiżitur*) (2)

(Total 5 marki)

3. Ħares sewwa lejn dawn is-sorsi u wara wieġeb il-mistoqsijiet kollha dwarhom.

Sors B

Sors Ċ

3.1 Għid x'qed tara f'sorsi B u Ċ. ______________________________ (1)

3.2 Binjiet bħal dawn fil-Gżejjer Maltin inbnew mill-Kavallieri fis-seklu ______________ (1)

3.3 Binjiet bħal dawn inbnew fi żmien **tlieta** minn dawn il-Gran Mastri. Agħmel sing taħt it-tajbin. (*Verdalle, Wignacourt, De Paule, Lascaris, De Redin, Cotoner, Perellos*) (3)

3.4 X'kienet ir-raġuni li nbnew qrib ix-xtut u fuq l-għoljiet?

(1)

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

3.5 Kif kienu armati dawn? ____

3.6 Għaliex binjiet bħal dawn insibu bħalhom fi Spanja, fl-Italja t'Isfel, f'Sardinja u fi Sqallija?

____ (1)

(Total 8 marki)

4. Aqra din is-silta u wieġeb il-mistoqsijiet dwarha.

Sors D

Il-pajsaġġ Malti huwa miżgħud b'diversi binjiet ta' żminijiet differenti. Fl-ibliet u l-irħula antiki nsibu diversi kappelli, niċeċ bi statwi tal-qaddisin u fdalijiet ta' mtieħen. Il-knisja parrokkjali kienet tiddomina fuq il-bini kollu, aktarx f'nofs ir-raħal u b'misraħ mdaqqas quddiemha, iċ-ċentru fejn kont issib l-aktar servizzi meħtieġa fir-raħal. Hekk kif wieħed jitlaq mir-raħal u jasal fil-kampanja, kien jiltaqa' ma' għadd ta' binjiet u strutturi li jfakkruna fi żminijiet u f'xogħlijiet tradizzjonali, l-aktar dawk marbutin mal-biedja.

Kappella fil-kampanja Maltija

4.1 Dwar xiex titratta din is-silta?

____ (1)

4.2 X'kienet ir-raġuni li l-Maltin bnew ħafna kappelli u niċeċ fl-ibliet u l-irħula?

____ (1)

4.3 Fil-kampanja nsibu niċeċ ddedikati għall-erwieħ tal-purgatorju. X'kien l-iskop li għalih saru dawn in-niċeċ?

____ (1)

4.4 Minn din is-silta kif nindunaw li l-Maltin u l-Għawdxin kienu jqisu l-knisja parrokkjali bħala l-aktar binja importanti fir-raħal?

____ (2)

4.5 Semmi **żewġ** servizzi ewlenin li wieħed kien isib fil-misraħ tar-raħal tradizzjonali Malti.

____ (2)

4.6 Semmi xogħol tradizzjonali ieħor li kont tara fir-raħal Malti minbarra dak tal-biedja.

____ (1)

(Total 8 marki)

StudentBounty.com
www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

5. **Ħares sewwa lejn dawn is-sorsi dwar l-Imdina u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarhom.**

Sors E

Sors F

5.1 X'kien ġara lill-popolazzjoni tal-Imdina fis-sekli 16 u 17? Għid għaliex.

____

____ (2)

5.2 Xi ħsarat kienet ġarrbet l-Imdina fl-1693? ________________________ (1)

5.3 Liema bini importanti kellu jerġa jinbena mill-ġdid? ____________________ (1)

5.4 Liema Gran Mastru li jidher f'Sors E rrestawra l-Imdina fis-seklu 18? __________ (1)

5.5.1 F'Sors F tidher parti magħrufa ħafna mill-Imdina. Għid liema parti hi.

____ (1)

5.5.2 B'liema stil arkitettoniku nbena dan il-post? ________________________ (1)

5.5.3 Liema minn dawn kien l-arkitett ta' dan il-proġett? (*Preti*, *Favray*, *Mondion*, *Valperga*) (1)

5.6 Agħmel sing taħt it-**tliet** binjiet li reġgħu nbnew mill-ġdid fl-Imdina fis-seklu 18:
(*it-torri tal-istandard*, *il-kastellanija*, *il-Palazz Vilhena*, *is-swar*, *il-Palazz Muniċipali*) (3)

5.7 Spjega f'sentenza l-importanza tal-Imdina llum il-ġurnata.

____ (2)

5.8 Semmi **żewġ** modi ta' kif l-Imdina nistgħu nibqgħu nieħdu ħsiebha.

(i) ____

(ii) ____ (2)

(Total 15-il marka)

StudentBounty.com
www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

6. **Qabbel dawn il-konsegwenzi mal-ġrajjiet mill-istorja ta' Malta fi żmien il-Kavallieri. L-ewwel waħda hi mogħtija bħala eżempju.**

- Is-servizz tal-ilma twassal fil-Belt Valletta.
- Il-Kavallieri ddeċidew li jibqgħu Malta għal kollox.
- Bdiet issir għassa stretta kontra l-eretiċi.
- Kien hemm żieda ġmiela fl-infieq u fid-dejn mill-Kavallieri.
- Malta kellha waħda mill-aħjar servizzi tas-saħħa fil-Mediterran.
- Kien jipprovdi xogħol u qligħ ta' flus lill-Maltin.

	Ġrajja	**Konsegwenza**
6.1	*Il-Kavallieri jiġu Malta.*	*In-nobbli tal-Imdina tilfu l-poter politiku li kellhom fuq il-Maltin.*
6.2	Il-Kavallieri u l-Maltin rebħu l-Assedju l-Kbir.	
6.3	Il-Kavallieri bnew l-akwidott mill-Imdina sal-Belt Valletta.	
6.4	Il-Maltin bdew jagħtuha għas-sibi.	
6.5	L-Inkwiżizzjoni waqqfet il-Qorti tagħha f'Malta.	
6.6	Il-Kavallieri jibnu s-*Sacra Infermeria* fil-Belt Valletta.	
6.7	It-tmexxija tal-Gran Mastru Pinto.	

(6)

6.8 Ikteb konsegwenza (riżultat) għal dawn il-ġrajjiet li seħħew f'Malta fi żmien il-Kavallieri:

(i) Il-Pesta l-Kbira li daħlet f'Malta fl-1675 wasslet għal ________________________

____ (2)

(ii) Bis-saħħa tal-miġja ta' Mattia Preti f'Malta ______________________________

____ (2)

(iii) Il-wasla ta' Napuljun f'Malta fl-1798 fissret ______________________________

____ (2)

(Total 12-il marka)

www.StudentBounty.com
·Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

7. Agħżel SITTA (6) u ikteb sentenza biex tgħid x'sehem taw dawn fi żmien il-Franċiz f'Malta. Ikteb it-tweġibiet tiegħek fil-kaxxi mogħtija.

7.1		Ferdinand von Hompesch
7.2		Napuljun Bonaparti
7.3		Orazju Nelson
7.4	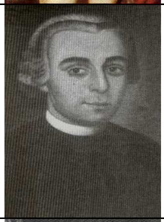	Dun Mikiel Xerri
7.5		Claude Henri Vaubois
7.6		Dun Franġisku Saverju Caruana
7.7		Sir Alexander Ball
7.8		Manwel Vitale

(Total 6 x 2 = 12-il marka)

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

8. Agħmel sing taħt it-tweġibiet tajbin dwar ir-Rivoluzzjoni Franċiża.

Sors F.
Il-Waqgħa tal-Bastilja,
14 ta' Lulju 1789.

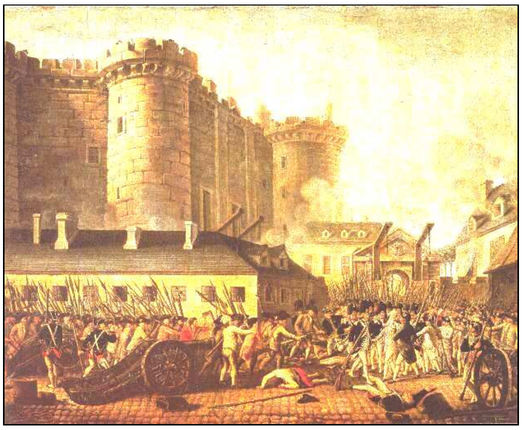

8.1 Qabel ir-rivoluzzjoni, Franza kienet (*monarkija assoluta, repubblika popolari, monarkija kostituzzjonali*). (1)

8.2 Il-poter fi Franza kien kollu f'idejn (*il-Knisja Kattolika, in-nobbli, ir-re*). (1)

8.3 Liema **tlieta** minn dawn kienu eżentati mit-taxxi qabel ir-rivoluzzjoni: (*il-negozjanti, in-nobbli, il-bdiewa, il-kleru,il-familja tar-re, il-professjonisti*). (3)

8.4 Ġrajja simbolika ewlenija marbuta mal-bidu tar-Rivoluzzjoni Franċiża kienet meta (*r-re ħarab minn Franza,il-poplu ħa f'idejh il-Bastilja, saret l-eżekuzzjoni tar-re*). (1)

8.5 Ir-re ta' Franza fi żmien ir-Rivoluzzjoni kien (*Luwiġi XVI, Franġisku I, Ġorġ III*). (1)

8.6 Bir-Rivoluzzjoni, ir-re (*ħarab lejn l-Ingilterra, irriżenja u baqa' jgħix fi Franza, inqatel bil-giljottina*). (1)

8.7 Matul ir-rivoluzzjoni, il-Gvern Franċiż għamel riforma soċjali importanti meta abolixxa (neħħa) (*t-taxxi, il-privileġġi, il-piena tal-mewt*). (1)

8.8 Ir-Rivoluzzjoni Franċiża wasslet biex kien hemm (*iżjed gwerer, iżjed ftehim, iżjed kummerċ*) bejn il-qawwiet Ewropej ta' dak iż-żmien. (1)

(Total 10 marki)

9. Agħżel wieħed minn dawn it-temi u ikteb fit-tul dwaru.

9.1 Fisser kif il-Kavallieri għamlu l-Belt Valletta bħala ċ-ċentru (i) amministrattiv (tal-gvern), (ii) soċjali u (iii) artistiku tal-Gżejjer Maltin.

9.2 Ikteb dak li taf dwar **tnejn** minn dan il-wirt tal-Kavallieri f'Malta: (i) is-*Sacra Infermeria*, (ii) il-Knisja Konventwali ta' San Ġwann, (iii) il-Palazz tal-Gran Mastri, (iv) il-Bereġ tal-Kavallieri. (10 x 2 = 20 marka)

9.3 Spjega għaliex il-ħakma tal-Franċiżi f'Malta damet biss sentejn, jiġifieri bejn l-1798 u l-1800.

(Total 20 marka)

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers